

Stockholm, den 15 november 2018

Regeringskansliet
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

A.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)

(Dnr A2018/00777/1)

Sammanfattning

Rådgivningsbyrån har beretts tillfälle att lämna yttrande över mottagandeutredningens betänkande *Ett ordnat mottagande - gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande (SOU 2018:22)* samt promemorian *Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande (PM 2018-09-03)*.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar har i mer än 25 år verkat för en rättssäker och konventionsenlig migrationsprocess genom att bland annat tillhandahålla kostnadsfri juridisk rådgivning samt driva processer i nationella och internationella fora. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar har lång erfarenhet av att agera som ombud och offentligt biträde åt såväl asylsökande vuxna individer som barn samt omfattande erfarenhet av granskning och analys av lag och rättstillämpning.

Med utgångspunkt i vårt kunskapsområde och vår kompetens lämnar Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar enbart synpunkter på de frågor i betänkandet *Ett ordnat mottagande - gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande* som har direkt samband med asylprövningsförfarandet, innefattande utredande av skäl för uppehållstillstånd och frågor om prövning av hinder mot verkställighet. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar lämnar av denna anledning således inte något särskilt yttrande avseende promemorian *Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande*.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar välkomnar utredningens ambition att skapa ett sammanhållet mottagandesystem för asylsökande. Ett sammanhållet mottagandesystem skulle bland annat kunna ge bättre förutsättningar för asylsökande att erhålla information och leda till att ett högre antal asylsökande skulle komma att genomgå en allmän hälsoundersökning.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar avstyrker utredningens huvudförslag avseende inrättande av ankomst- och avresecenter. Förslaget riskerar i sin nuvarande utformning att föra med sig konsekvenser såsom bristande rättssäkerhet och ökade handläggningstider. Vidare utredning behöver vidtas för att säkerställa att förslaget kommer att leda till önskad effekt.

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Rådgivningsbyrån avstyrker utredningens alternativa förslag avseende mottagandecenter. Utredningens alternativa förslag innebär inte lika stora risker i rättssäkerhetskänseende men har en viss avsaknad av förståelse i fråga om prövningsverksamhet.

Rådgivningsbyrån efterfrågar en utförlig barnkonsekvensanalys samt genusanalys och analys över vilka konsekvenser den föreslagna ordningen kan ha för hbtq-personer och andra utsatta grupper.

Inledning

I direktivet till nu aktuell utredning anges att "Asylmottagandet ska stödja Migrationsverkets möjligheter att bedriva en rättssäker och effektiv prövningsverksamhet samt stödja återvändande för de personer som har ett lagakraftvunnet avvisnings- eller utvisningsbeslut, samtidigt som det ska främja en god etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet för dem som beviljas uppehållstillstånd" (dir 2015:107, sid 9).

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar delar uppfattningen i direktivet att asylmottagandet behöver reformeras. Vi är dock av uppfattningen att utredningens huvudförslag inte fullt ut kommer leda till "en rättssäker och effektiv prövningsverksamhet". Vi är av uppfattningen att det istället finns uppenbara rättssäkerhetsrisker med utredningens huvudförslag såsom bristande utredningar, risk för ökade handläggningstider men även sämre förutsättningar för etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att det inte finns lika stora risker ur ett rättssäkerhetsperspektiv med utredningens alternativa förslag men att det även avseende det alternativa förslaget finns en avsaknad av förståelse i fråga om prövningsverksamheten i ett asylärende.

I utredningen anges, på ett flertal ställen att en "rättssäker och snabb handläggning av asylärenden" är ett övergripande mål. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser därför att det är anmärkningsvärt att just detta blir belyst enbart på några enstaka rader.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser vidare att det är högst anmärkningsvärt och oroväckande att det i utredningen anges att "Kraftiga ökningar av antalet nya asylsökande bör hanteras genom politiska beslut i syfte att anpassa asyllagstiftningen så att ett kvalitativt och effektivt mottagande kan upprätthållas" (s. 203). Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar har svårt att tolka denna skrivning på något annat sätt än att utredningen måste ha saknat den fulla förståelsen för vad Sveriges olika internationella åtaganden ställer för krav avseende asylprövningsverksamheten.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar ställer sig även kritiska till att det i betänkandet saknas en utförlig barnkonsekvensanalys. Det saknas även genusanalys och analys över vilka konsekvenser den föreslagna ordningen kan ha för hbtq-personer och andra utsatta grupper.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstaterar att utredningens förslag kan innebära ett flertal flyttar och uppbrott både för vuxna och barn från skola, arbete, socialt sammanhang och boende. Vi menar att det i utredningen saknas nödvändig analys av vad sådana upprepade uppbrott kan få för konsekvenser, både för den enskilde individen och för olika samhällsfunktioner. Inte minst har vi farhågor i förhållande till socialtjänstens möjligheter att upptäcka och följa upp missförhållanden för barn och ungdomar.

Ankomstcenter

Allmänna synpunkter

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar väljer att i huvudsak kommentera förevarande utredning utifrån vår kompetens och erfarenhet – själva prövningen av ansökningar om uppehållstillstånd, innefattande såväl utredande som beslutsfattande. Vi vill dock inledningsvis ändå lyfta vissa delar som faller utanför det området. Vi kan se att utredningens förslag skulle kunna ge bättre förutsättningar för asylsökande att erhålla information och vi kan också tänka oss att ett högre antal asylsökande skulle komma att genomgå en allmän hälsoundersökning. Detta är något vi ställer oss positiva till.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstaterar även att det endast på någon enstaka rad i utredningen anges vilka vinster i utredningshänseende som inrättande av ankomstcenter skulle innebära. Det som redovisas (s. 217) är till synes grundlösa påståenden om att utredningsverksamhet vid ett ankomstcenter skulle möjliggöra att man skulle "snabbt kunna bedöma identitetshandlingar eller få Säkerhetspolisens utlåtande i säkerhetsärenden". Att uppgiften synes grundlös beror på att utredaren inte funderat över om Migrationsverkets enhet för hantering av dokument skulle kunna lokaliseras till att närvara vid varje ankomstcenter eller om Säkerhetspolisen skulle kunna finnas på plats. Att utlokalisera delar av Migrationsverkets ID-enhets arbete har exempelvis redan prövats och skulle kunna utvärderas för att se huruvida det verkligen har effektiviserat processen med bibehållen arbets kvalitet.

Ytterligare en förbättring som enligt utredaren skulle erhållas genom att allt utredande i princip ska ske vid ett ankomstcenter är problemet med "att asylsökande uteblir från möten" (s. 218) skulle elimineras. Alla externa utredningar gällande Migrationsverkets handläggningstider, oberoende av vem som gjort utredningen, oberoende av vid vilken tidpunkten den gjorts, oberoende av om det varit många eller få sökande och oberoende av om det rört sig om ansökningar om asyl, arbetstillstånd, anknytning eller till och med medborgarskap så har det alltid visat sig att egentlig handläggning endast varit någon enstaka procent av den totala handläggningstiden. Påståendet att ett ankomstcenter skulle korta ner handläggningstiden för prövning av ansökningar om uppehållstillstånd torde med grund i alla gjorda utredningar och all samlad erfarenhet helt sakna grund.

Mot bakgrund av ovan anförda saknas i utredningen en bedömning av vilken utredningskapacitet Migrationsverket måste ha för att inom 30 dagar kunna genomföra erforderliga asylutredningar. I utredningen vidkänns att det i vissa fall kan finnas ett behov av kompletterande utredningsåtgärder. Var dessa skall genomföras och vilken resurs som kommer att erfordras finns inte bedömd på någon plats i utredningen. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar menar exempelvis att de initiala utredningar som behövs för spårindelning och anvisning till "rätt" kommun fordrar ytterligare utredningsresurser. En jämförelse mellan ett kommande behov av utredningsresurser i ett system med ankomstcenter och nuvarande utredningsresurs hos Migrationsverket finns ej redovisad i utredningen.

I utredningen konstateras att ett centraliserat mottagande fungerade väl avseende de syrier och eritreaner som under år 2017 och år 2018 överfördes till Sverige från Grekland och Italien. Detta läggs i utredningen till grund för bedömningen att det kommer finnas en beredvillighet att acceptera ett boende i ett ankomstcenter. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar är av uppfattningen att det inte går att lägga hanteringen av ovan anförda grupp till grund för uppfattningen att också sökanden med ytterst begränsade utsikter till ett uppehållstillstånd, som (med Migrationsverkets senaste månadsstatistik som grund) exempelvis sökanden från Mongoliet, Ukraina och Albanien skulle välja att söka sig till ett ankomstcenter.

Rådgivningsbyrå

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Visserligen har utredningen uppmärksammat att tillgången på såväl offentliga biträden som tolkar är en riskfaktor men uttalar sig endast om tolkar och då att man förväntar sig att en pågående utredning skall presentera förslag som minskar risken. Hur frågan om tillgång på offentliga biträden skall hanteras nämns inte med ett ord. Nedan under rubriken rättssäkerhet återkommer vi till frågan om vid vilken tidpunkt under handläggningen av en asylansökan som ett offentligt biträde ska förordnas.

Även om utredningen inte nämner något om var man ska uppfatta att Migrationsverket handlägger asylärendet så ger förslaget som resultat att ungefär 70% av alla beslut kommer att fattas vid ankomstcentret (tabell 6.1 sidan 218). I vilken utsträckning Migrationsverket kommer behöva ha resurser för utredning och beslutsfattande på andra platser än vid ankomstcentren har inte belysts av utredningen.

Frågan om hur överklaganden ska handläggas, såväl i fråga om kontakter mellan den sökande/klagande och dennes offentliga biträde (beroende på om den senare befinner sig nära ankomstcentret eller nära den plats där klienten befinner sig) som i fråga om vilken migrationsdomstol som ska handlägga överklagandet berörs inte heller av utredningen.

Rättssäkerhetsfrågor

Rådgivningsbyrå för asylsökande och flyktingar har ovan påpekat att utredningens förslag kan leda till bristande tillgång på offentliga biträden, vilket också utredningen tycks ha uppfattat, vilket i sin tur kan leda till att målet om en snabbare handläggning inte går att uppnå.

Utredningen framhåller initialt att det är avsaknaden av helhets- och systemtänkande som leder till långa väntetider (s. 21). Ingen fakta läggs dock till grund för detta påstående och det är heller inte tydligt var i helhets- och systemtänkandet som bristerna ligger. Det spårindelningsförfarande och den snabba initiala process som utredningens förslag innebär för med sig risker som kan påverka processens rättssäkerhet. Trots att Migrationsverket själva tidigt flaggade upp detta som en potentiell fara så infördes spårindelningen i nuvarande system med motiveringen att det skulle minska väntetiderna.

Vi återkommer här nedan till rättssäkerhetsaspekterna men oaktat den frågan kan vi konstatera att det fortfarande är oklart om Migrationsverkets processförändring har lett till förkortade väntetider. Det är alltså inte utvärderat om ett led av de reformer som utredningen föreslår faktiskt kommer att läka de brister – långa handläggningstider – som utredningen menar att avsaknaden av helhets- och systemtänkande leder till.

Rådgivningsbyrå för asylsökande och flyktingar anser att det finns en risk att en tidig spårindelning minskar rättssäkerheten i processen utan att ha någon positiv effekt avseende förkortade handläggningstider. En grupp som vi bedömer vara extra utsatt är de som tidigt bedöms inte ha rätt till offentligt biträde.

I det som i Migrationsverkets nuvarande spårindelningssystem kallas spår 1 förordnas inget offentligt biträde och den asylsökande ges möjlighet att redan i samband med asylutredningen slutföra sin talan. Vid det fall att Migrationsverket avser att avslå den asylsökandes yrkande om flyktingstatusförklaring får den asylsökande tre arbetsdagar på sig att inkomma med en inlaga. I de ärenden som kategoriseras inom kategori 4a saknas också rätt till offentligt biträde då det finns en presumtion på avvísning med omedelbar verkställighet. Spårindelningen syftar här till att ytterligare minska handläggningstiden men med ett förbehåll om att tid måste ges för att den asylsökande själv ska kunna inkomma med inlaga. Då den asylsökande precis anlant till Sverige, inte har ett ombud förordnat och eventuellt inte har

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

kunskap om den svenska asylprocessen ser vi att det här kan finnas en risk för att rättssäkerheten äventyras.

I Migrationsverkets omarbetade skyddsprocess där spårindelning har införts så ligger en stor tyngd av utredningen hos den personal på Migrationsverket som mottar asylansökan och att de gör rätt indelning samt inleder rätt handläggnings- och mottagningsförfarande. Görs inte detta korrekt så kan det komma att ändras senare i processen. Med korta handläggningstider krävs dock att det säkerställs att eventuella felaktigheter uppfattas och hanteras tidigt i processen. Felaktiga spårindelningar riskerar leda både till att enskilda asylsökande lider rättsförluster samt att en ökad mängd nödvändiga handläggningsåtgärder vid det fall att spårindelningen behöver göras om.

Migrationsverkets rättsavdelning publicerade den 19 december 2017 analysrapporten "Nationell kvalitetsuppföljning med regionalt fokus". De konstaterar där att Migrationsrättsenheten vid Migrationsverket tidigare påtalat att det kan finnas vissa risker rörande den rättsliga kvaliteten förknippad med spårindelning. Rättsavdelningen har även haft ambitionen att i rapporten utvärdera om så är fallet men konstaterar att de har varit oförmögna att göra det då det saknas ofullständigt underlag för att de ska kunna uttala sig om en eventuell påverkan på den rättsliga kvaliteten.

Sedan införandet av spårindelningen har den omarbetats vid flera tillfällen. Initialt låg ett stort fokus på att utreda ärenden mer djupgående redan på ansökningsenhet, något som sedan ändrats i viss mån. I Migrationsverkets region väst fanns även asylprövningsenhet samlokaliserad med ansökningsenhet vid processens införande där samarbete och ledtider kunde observeras. Den aktuella asylprövningsenheten hade som uttalat syfte att handlägga ärenden i spår 4a och 4b men handlade även ärenden som faller under andra spår. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar har dock inte kunnat ta del av någon utvärdering av hur det har fungerat och vet inte om en utvärdering finns.

Frågan om vilka utredningsåtgärder som kan genomföras utan att ett förordnat offentligt biträde finns närvarande har kommenterats i såväl utredningar (bl.a. SOU 2008:65) som av JO (bl.a. JO 5434-2008). Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstaterar att frågan om de utredningsåtgärder som fordras för en spårindelning – som utredningsförslaget förutsätter – kräver närvaro av ett offentligt biträde aldrig har varit föremål för någon bedömning av expertis utanför Migrationsverket. För att ett ärende ska kunna placeras in i ett spår som behåller ärendet under ärendets hela handläggning och som inte, under handläggningen, fordrar en omplacering till annat spår, förutsätter en ganska omfattande initial utredning, vilket enligt Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar indikerar ett behov av närvaro av ett offentligt biträde.

I dagsläget har ett projekt vid namn Asyl 360 inletts i Migrationsverkets region väst. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar uppfattar att utformningen av processen liknar den som föreslås användas vid utredningsförslagets ankomstcenter. Då projektet precis inletts förväntas det inte utvärderas förrän 2019. Vi ser det som problematiskt att ett projekt som ämnar testa den modell som utredningen baserar sin mottagningsprocess på inte har utvärderats och att det därmed inte går att säga om de tider som föreslås för vistelsetid på ankomstcenter är realistiskt satta.

Utredningen lägger stor vikt vid att ett nytt system för mottagande av asylsökande ska ha en rättssäker och snabb prövning som mål. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstaterar att utredningens förslag i mycket hög grad kommer bli beroende av att ett system med spårindelning fungerar. Som vi har påtalat här ovan har någon större och mer genomgripande utvärdering av Migrationsverkets nuvarande system med spårindelning inte genomförts. Vi anser att det är av största vikt att en sådan utvärdering genomförs innan man går vidare med utredningens förslag.

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Då det i utredningens förslag anges att såväl en av Migrationsverket gjord spårindelning som en av Arbetsförmedlingen gjord validering av den sökande ska ha gjorts inom sju dagar från det att den berörde lämnat in sin asylansökan kommer tidsaspekten för eventuellt förordnande av ett offentligt biträde också bli en fråga att beakta. Inom sjudagarsperioden måste också, för rätt kommunplacering, ha gjorts en bedömning av om den sökanden är att betrakta som tillhörande en utsatt grupp.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar menar att ett försök att tvinga fram asylutredningar inom 30 dagar från det att den sökande ankommer till Sverige kommer leda till betydande svårigheter för asylsökande med traumabakgrund och psykisk ohälsa - exempelvis PTSD (Posttraumatisk stressyndrom) - att redovisa sina fullständiga skäl för behov av skydd. En asylsökande som uppger att hen utsatts för tortyr skulle med de för dagen gällande väntetiderna för medicinska utredningar aldrig hinna få sina skador dokumenterade under tiden i ankomstcentret.

Även avseende annan bevisning torde den korta tiden i ankomstcentret medföra att den sökande i många fall inte hinner få fram och presentera den bevisning hen, exempelvis, måste få sig tillsänd från släkt eller vänner i hemlandet. Om man väljer att ha kort tid för utredning och beslut i första instans är risken uppenbar att man förskjuter tyngdpunkten i processen från första till andra instans vilket är helt tvärt emot det gängse målet för asylprocessen.

Ankomstcenter - särskilt om barn och utsatta grupper

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar menar att utredningens förslag inte bara utgår ifrån att ideala förhållanden föreligger vid handläggningen av asylansökningar i ankomstcentren. Förslaget utgår även ifrån den "ideala" asylsökanden som snabbt och enkelt kan lägga fram all väsentlig information och därtill kommande bevisning under en mycket begränsad tid.

Det är Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars erfarenhet att personers möjligheter att lägga fram sina fullständiga asylskäl varierar avsevärt. T.ex. kan det dröja lång tid innan en svårt traumatiserad person förmår sig att berätta om händelser som är kopplade till traumat. Det är inte heller ovanligt att hbtq-personer först i ett senare skede av asylprocessen berättar om sina asylskäl. De sena uppgifterna kan bero på en rädsla för myndigheter till följd av tidigare erfarenheter i hemlandet, skamkänslor och stigma etc. Det är också vanligt att hbtq-personer inte känner till att förföljelse på grund av sexuell läggning och/eller könsidentitet utgör en flyktinggrund. Samma problematik förekommer för våldsutsatta kvinnor och barn.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att det finns en stor risk att ovan nämnda personer av ovan nämnda skäl inte kommer få en rättssäker process inom den föreslagna ordningen. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar är kritiska till att utredningen inte tycks ha beaktat dessa risker.

Enligt utredningens förslag ska barn i familj – men inte ensamkommande barn – omfattas av det initiala mottagandet i obligatoriska ankomstcenter. Avseende hantering av barnärenden vill Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar särskilt framföra att den korta handläggningstiden i ett ankomstcenter ställer mycket höga krav på barnkompetens och kunskap om barns rättigheter hos den personal som möter och handlägger barn i familjs asylansökningar.

Det är Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars erfarenhet att barn i familj inte till fullo kommer till tals i asylprocessen. Det är vanligt förekommande att de barn som får komma till tals ändå inte hörs om sina skyddsskäl utan andra, ibland ovidkommande, frågor med följden att barnets egna asylskäl, mer eller mindre, förbises och istället blir ett bihang till sina föräldrar. Problematiken har

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

under senare år även uppmärksammats där man t.ex. i Barnrättsutredningen (SOU 2016:19, s. 161) drar slutsatsen att barn i familjs egna asylskäl i mycket begränsad utsträckning prövas i beslut om uppehållstillstånd.

Vi befarar att den i utredningen föreslagna korta handläggningstiden försämrar förutsättningarna ytterligare för att barns asylskäl, till fullo, utreds och bedöms. Utredningen saknar en närmare analys och redogörelse för hur de ska säkerställa en barnanpassad asylprocess i det initiala mottagandet.

I barnnärden har Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar under längre tid och i flera sammanhang understrukt vikten av att det offentliga biträdet som företräder barn, inkluderat barn i familj, besitter såväl en barnrättskompetens som barnkompetens. Detta blir ännu viktigare att säkerställa i den föreslagna ordningen mot bakgrund av den snabba handläggningstiden som föreslås.

Eftersom Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar ställer sig kritisk till utredningens förslag om ankomstcenter har vi ingen invändning till förslaget slutsats att ensamkommande barn inte ska bo vid sådana under de 30 första dagarna av sin asylprocess. Vi delar utredningens ståndpunkt att en effektiv handläggning i ankomstcenter för ensamkommande barn skulle förutsätta att en förändring sker vad gäller företrädarkap för ensamkommande barn.

Vi välkomnar att utredningen förordar att en generell översyn av den gode mannens roll och ansvar görs. I likhet med SKL och barnombudsmannen förespråkar Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar en professionalisering av gode män där det tydligt regleras vad för kvalifikationer gode män för ensamkommande barn bör ha och vilka krav som barnet kan ställa på sin gode man.

Även om vi delar utredningens slutsats om att ensamkommande barn inte ska omfattas av den föreslagna ordningen med ankomstcenter välkomnar vi ambitionen att eftersträva en helhetssyn av mottagandet av ensamkommande barn. En sådan kräver dock ett mer omfattande utredningsunderlag än det som ges i förevarande utredning.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar är positivt inställda till utredningens förslag om att Migrationsverkets rutin att informera asylsökande barn och deras vårdnadshavare om rätten till utbildning och att lämna vidare uppgifter om barnen till hemkommunen ska ges stöd i författning. Vidare föreslår utredningen att det i ankomstcentret ska finnas verksamhet som tillgodoser barns behov av *en strukturerad och meningsfull vardag*, som ett *komplement* till ordinarie skolgång. Målsättningen är att barnet inom en månad ska flytta från ankomstcentren till den kommun som kommer att ansvara för boende under väntetiden.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar förstår detta som att det är först när barnet är i anvisningskommunen som processen att erbjuda barnet en plats i skolan kan påbörjas. Med denna målsättning torde kravet på att asylsökande barn skyndsamt ska få en skolplacering kunna uppfyllas. Rådgivningsbyrån befarar dock, mot bakgrund av de långa handläggningstider vi har idag, att asylsökande barn kommer att befinna sig en längre tid i ankomstcentren. Utredningen nämner även att "[v]issa barn kommer dock att stanna kvar i ankomstcentret under hela tiden som asylärendet handläggs" och föreslår att fråga om det finns behov av *särskilda* utbildningsformer för de barn vars familjer inte kommer att anvisas boende i en kommun bör övervägas.

Som nämnts ovan föreslår utredningen att ett barnperspektiv talar för att det vid ankomstcentren bör erbjudas verksamhet som tillgodoser barnets behov av strukturerad vardag och förbereder det för fortsatt skolgång inom det svenska skolväsendet. Det är oklart vad denna ordning innebär och

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar befarar att ordningen riskerar medföra att barn inte kommer att ges tillträde till utbildningssystemet på liknande villkor som barn som är svenska medborgare eller har uppehållstillstånd i Sverige (dvs. en skolpliktig elev). Ytterst riskerar en sådan ordning strida mot barnets rätt till icke-diskriminering enligt artikel 2 Barnkonventionen.

Vi noterar att det i utredningen föreslås att Skolverket bör få i uppdrag att, i samarbete med SKL, ta fram riktlinjer om hur den strukturerade och meningsfulla verksamheten ska organiseras och detta i syfte att verksamheten ska få en likvärdig utformning i de olika ankomstkommunerna och svara upp mot ställda kvalitetskrav. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att det i utredningen saknas en analys av de konsekvenser föreslagna ordning, särskilt vad gäller "särskilda utbildningsformer", har för asylsökande barn som befinner sig på ankomstcentren.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar välkomnar förslaget om en utökad informationsskyldighet om asylprocessen till ensamkommande barn men anser att den också ska omfatta barn i familj, dvs. alla barn. Det är Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars erfarenhet att rätt information, dvs. information anpassad till barnets ålder, mognad och andra individuella förutsättningar, utgör en avgörande faktor för barns möjligheter att tillvarata sina rättigheter i asylprocessen.

Vi ser positivt på att utredningen föreslår att ansvaret att ge barnanpassad information och i största mån säkerställa att barnet tagit del och förstått denna läggs på Migrationsverket. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar kan dock inte se att utredningen föreslår någon uttrycklig bestämmelse som reglerar denna skyldighet.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar vill därför i sammanhanget nämna att det i ovan nämnda utredning (SOU 2016:19 s. 178) föreslås att en sådan uttrycklig bestämmelse införs i utlänningslagen. I nämnda utredning understryks att informationen ska vara *relevant*, med vilket utredningen menar "vederhäftig information som är av betydelse för det enskilda barnet. Informationen bör inte enbart omfatta faktauppgifter, t.ex. om vilka rättigheter barnet har och hur handläggningen går till, utan även information om följderna av barnets åsikter och möjliga resultat av utredningen eller utgången i ärendet." (SOU 2016:19 s. 181.). Vidare understryks det i nämnda utredning att det inte är tillräckligt att barnet får information endast i inledningsskedet av sin process utan också bör få fortlöpande information om sådant som är av betydelse i ärendet (SOU 2016:19 s. 181.).

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att den nu föreslagna utökade informationsskyldigheten bör kompletteras med upprättande av rutiner för uppföljning av den givna informationen.

Avresecenter

Rättssäkerhetsfrågor

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars bild är att det inte är ovanligt att personer som anländer till Sverige för att söka skydd är så pass traumatiserade av sina tidigare upplevelser att det kan dröja lång tid innan personen förmår berätta om vad han eller hon utsatts för och riskerar att utsättas för vid ett återvändande till hemlandet. Vår bild är att det för vissa personer inom utsatta grupper såsom barn, personer med tortyrrelaterade skyddsskäl och personer med hbtq-relaterade skyddsskäl kan krävas betydande tid och framförallt ett stabilt sammanhang för att känna tillräcklig

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

trygghet och tillit till det svenska samhället och migrationssystemet för att förmå sig att berätta om sina skyddsskäl. Med anledning härav är det inte ovanligt att de fullständiga skyddsskälen som personer i dessa och andra utsatta grupper har inte kommer fram förrän efter att ett avlägsnandebeslut vunnit laga kraft.

Även avseende sådana praktiska, medicinska och andra särskilda hinder mot verkställighet som avses i 12 kap. 18 § utlänningslagen är det Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars bild att det inte är ovanligt att sådana hinder inte uppmärksammas eller prövas på ett korrekt sätt i ett grundärende. Vi vill i detta sammanhang särskilt påpeka de problem som lyfts i SOU 2017:84 "Uppehållstillstånd på grund av praktiska verkställighetshinder och preskription" och den utredningens slutsats att "det i dag saknas förutsättningar att säkerställa att beslut om avvisning eller utvisning inte fattas när det redan inför ett beslut om uppehållstillstånd står klart att ett avlägsnandebeslut inte skulle gå att verkställa" (SOU 2017:84, s. 20).

Enligt reglerna om verkställighetshinder kan Migrationsverket ex officio pröva verkställighetshinder inom ramen för 12 kap. 18 § utlänningslagen. En prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen förutsätter att den enskilde själv initierar en sådan prövning.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser mot bakgrund av ovanstående att det ur ett rättssäkerhetsperspektiv är oerhört viktigt att det även efter att ett avlägsnandebeslut vunnit laga kraft finns tydliga och i praktiken effektiva system för att fånga upp hinder mot verkställighet. Särskilt vill vi påpeka vikten av att den enskilde garanteras tydlig och objektiv information om förutsättningarna för en prövning enligt 12 kap 19 § utlänningslagen.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstaterar att det enligt utredningens förslag inte kommer finnas några andra myndigheter än Migrationsverket representerade på avresecentren. Personer som befinner sig i avresecentren kommer inte heller erbjudas insatser och aktiviteter i samma utsträckning som i ankomstcentren. Civila samhället föreslås endast kunna stå för "viss verksamhet" vid avresecentren. Det framgår av utredningen inte med önskvärd tydlighet hur kontakter med vården eller andra myndigheter än Migrationsverket är avsedda att fungera för personer på avresecenter.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars erfarenhet är att det många gånger är i en enskilds kontakter med andra myndigheter än Migrationsverket, med vården eller med olika delar av civilsamhället som frågor kopplade till verkställighetshinder uppmärksammas och förs fram.

Med anledning av vad som ovan lyfts avseende de svårigheter som finns för vissa personer i utsatta grupper att i ett tidigt skede i asylprocessen förmå sig att berätta om sina fullständiga skyddsskäl och de brister som finns avseende fullständiga och korrekta prövningar av hinder mot verkställighet i grundärenden ser Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar betydande risker ur ett rättssäkerhetsperspektiv med utredningens förslag att inga andra myndigheter än Migrationsverket – och civilsamhället endast i viss utsträckning – kommer finnas representerade i avresecentren.

Av samma anledning ställer vi oss starkt kritiska till utredningens förslag i den del som avser möjlighet till undantag från kravet på att bo i ett avresecenter. Enligt utredningens förslag ska det krävas "synnerliga skäl" mot att bo i avresecenter för att ett sådant undantag ska vara aktuellt. Enligt utredningen är exempelvis ett barns skolgång inte ett sådant synnerligt skäl för att göra undantag från kravet på att infinna sig i avresecenter.

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar saknar i detta sammanhang en nödvändig barnkonsekvensanalys avseende de konsekvenser utredningens förslag, med ytterligare uppbrott från pågående skolgång – och påbörjande av skolgång i närheten av avresecenter – får för barn. Vi saknar även en nödvändig analys av de konsekvenser sådana uppbrott från pågående skolgång samt påbörjade av skolgång i närheten av avresecenter får för berörda skolor och kommuner.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar menar att personer i olika utsatta grupper, även om de inte når upp till kraven för att beviljas uppehållstillstånd i Sverige, kan ha fullt rimliga sociala och säkerhetsrelaterade skäl för att undantas kraven på boende i ett gemensamt avresecenter.

Givet hur restriktivt "synnerliga skäl" har tolkats i praxis avseende motsvarande skrivningar i utlänningslagen finns enligt vår mening en uppenbar risk att det föreslagna undantaget kommer att tillämpas endast i yttersta undantagsfall. Vi ser en tydlig risk att detta kan leda till att personer i utsatta grupper såsom barn, personer med hbtq-relaterade skyddsskäl och personer med tortyrrelaterade skyddsskäl i praktiken helt kommer sakna möjligheten att undantas från kravet på att infinna sig på de gemensamma avresecentren. Vi ställer oss starkt kritiska till förslaget i denna del.

Mot bakgrund av detta anser Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar sammanfattningsvis att det i utredningen saknas tillräcklig utredning, analys och konkreta förslag kring hur det ska garanteras att hinder mot en persons verkställighet uppmärksammas och prövas på ett korrekt och rättssäkert sätt.

Allmänna synpunkter

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstaterar inledningsvis att det är oklart huruvida utredningens förslag med avresecenter är avsedda att omfatta alla med verkställbara beslut om avvísning eller utvisning eller om t.ex. ensamkommande barn kommer undantas skyldigheten att infinna sig på ett avresecenter.

Vi konstaterar att det i dagsläget finns ett inte obetydligt antal personer som befinner sig i Sverige med avlägsnandebeslut som har vunnit laga kraft men som trots samarbete med de svenska myndigheterna inte kan verkställas. Vi vill i detta sammanhang hänvisa till utredningen SOU 2017:84 "Uppehållstillstånd på grund av praktiska verkställighetshinder och preskription" där det bland annat framgår följande (s. 22).

"I vårt kartläggningsarbete har vi identifierat att den enskilda personen åläggs ett betydande ansvar för att *bevisa* att det finns praktiska verkställighetshinder i ärendet, även när svårigheterna att få fram bevisning kan vara stora, t.ex. för en statslös person eller när det gäller att fastställa medborgarskap i stater med svaga institutioner. Närmare vägledning från Migrationsverket till den enskilda personen om vad hen kan göra för att medverka till en verkställighet återfinns inte i de beslut vi har undersökt. Vi har också sett oklarheter i den vägledning som Migrationsverket ger Polismyndigheten. Dessa omständigheter, tillsammans med en begränsad prövning av praktiska verkställighetshinder efter ett lagakraftvunnet avlägsnandebeslut, riskerar att föra med sig att sådana eventuella hinder inte uppmärksammas. Detta är särskilt bekymmersamt mot bakgrund av den vanligt förekommande hänvisningen i olika ärenden till att frågan om verkställighetshinder först kan bedömas efter det att ett avvísnings- eller utvisningsbeslut vunnit laga kraft."

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Mot bakgrund av detta saknar Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar en närmare analys och riktlinjer kring hur länge det kan komma att vara obligatoriskt för en person att vara kvar på ett avresecenter.

För det fall att utredningens förslag om avresecenter även omfattar ensamkommande barn anser Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar att det är högst anmärkningsvärt att någon särskild analys av risker och förutsättningar avseende avresecenter för den gruppen inte tas upp i utredningen. Exempelvis saknar vi analys angående det faktum att Migrationsverket vid avslagsbeslut i normalfallet ger ensamkommande barn en förlängd tidsfrist för frivillig avresa på fem månader (se s. 9, Migrationsverkets Rättsliga ställningstagande SR 24/2017, daterat den 1 juni 2017). Likaså saknas analys av konsekvenserna för de ensamkommande barn som i sitt utvisningsbeslut bedömts ha ett ordnat mottagande men där det inte går att verkställa beslutet då det i verkställighetsarbetet inte kan konstatera att det finns ett faktiskt ordnat mottagande i barnets hemland. Vår erfarenhet är att dessa barn inte sällan hamnar i en limbo-liknande situation där barnet vidhåller att hen inte har något ordnat mottagande i hemlandet men förmår inte att göra det sannolik med följderna att ett praktiskt verkställighetshinder inte anses föreligga.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att det är otydligt hur utredningens föreslagna obligatoriska avresecenter är avsedda att fungera för personer vars avlägsnandebeslut vinner laga kraft för att kort därefter inhiberas. Som vi förstår förslaget ska det inte vara obligatoriskt att bo i ett avresecenter för personer med avlägsnandebeslut som har avbrutits (inhiberats).

Med denna utgångspunkt ser vi att närmast absurda situationer likt det följande kan komma att uppstå. En person med ett avlägsnandebeslut som vinner laga kraft tvingas bryta upp från sitt sammanhang på den plats där hen bott för att flytta in på ett avresecenter. Först efter att personens avlägsnandebeslut vinner laga kraft – och det blir obligatoriskt att bo på ett avresecenter – kan det rent juridiskt bli aktuellt med ett beslut om inhibition. För det fall att utredningens förslag ska tolkas som att personen i samband med ett beslut om inhibition inte bara undantas från *kravet* på att bo på ett avresecenter utan även måste lämna avresecentret, kan det, åtminstone i teorin, leda till att personen ifråga flyttar in på ett avresecenter en dag för att senare samma dag inte längre få bo kvar på avresecentret.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att det saknas närmare nödvändig utredning och analys avseende konsekvenserna dels för den enskilde individen dels för Migrationsverket och övriga berörda myndigheter och kommuner avseende ovan beskrivna eller liknande situationer.

Vi konstaterar att det i utredningen inte tillräckligt tydligt klargörs vad som är huvudsyftet med införande av obligatoriska avresecenter.

Av utredningen framgår å ena sidan att ett av syftena med de föreslagna avresecentren är att "uppmuntra [den enskilde] till att återvända". Samtidigt lyfts å andra sidan att obligatoriska avresecenter "[underlättar] bedömningen om ett förvarsbeslut bör fattas och vilka ärenden som ska överlämnas till polisen för verkställighet" och att "myndigheterna [får] kontroll över var i landet personer utan tillstånd vistas" (s. 326 f.)

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att de syften som anges i utredningen har helt olika ingångsvärden och kräver olika avvägningar.

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Vad gäller syftet att öka antalet personer som självmant återvänder kan det konstateras att det av utredningen framgår att Migrationsverket redan gjort bedömningen att de obligatoriska avresecentren kan korta handläggningstiderna för personer som återvänder självmant men att det är svårare att avgöra om det kommer att resultera i att fler återvänder självmant (s. 325).

Av utredningen framgår vidare att regeringen redan i samband med den ändring som gjordes år 2016 i lag (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera (LMA) påtalade att det inte kunde uteslutas att en del av de personer som förlorar rätten till bistånd istället för att lämna landet lever kvar i Sverige och blir svårare för myndigheterna att nå. I den nu aktuella utredningen konstateras vidare att runt 4 200 personer miste sin rätt till bistånd under år 2016 och endast 136 av dem har rest frivilligt. I utredningen konstateras att denna statistik tyder på att lagändringen inte hade önskad effekt (s. 329).

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar ifrågasätter inte Migrationsverkets ovan redovisade bedömning att avresecenter möjligen kan korta handläggningstiderna för personer som redan i dagsläget återvänder självmant. Vi konstaterar dock att både ovan nämnda statistik avseende LMA och Migrationsverkets ovan nämnda bedömning att det är svårt att avgöra ifall förslaget kommer leda till att fler återvänder frivilligt med all tydlighet talar för att det är högst tveksamt om de föreslagna obligatoriska avresecentren – med indragen rätt till ersättning enligt LMA för personer som inte finner sig på avresecentren – kommer leda till att fler personer kommer infinna sig på de föreslagna avresecentren än som i dagsläget redan återvänder frivilligt.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar är vidare av uppfattningen att det i arbetet med att uppmuntra personer, som inte avser att självmant återvända, att återvända frivilligt i stor utsträckning krävs att den enskilde känner ett förtroende för de myndigheter och andra som hen kommer i kontakt med angående detta. Ett förtroende som enligt vår mening kräver tid att bygga upp.

Vi konstaterar att det är först efter att ett avlägsnandebeslut vinner laga kraft som arbetet i ett avresecenter med att motivera individen till att frivilligt återvända kan påbörjas. Det kan vidare konstateras att detta arbete enligt förslaget ska pågå inom tidsramen för frivillig avresa, det vill säga i normalfallet två respektive fyra veckor.

Vi ställer oss högst tveksamma till att två respektive fyra veckor i ett obligatoriskt avresecenter, annat än i undantagsfall, är tillräcklig tid för att bygga ett sådant förtroende som enligt vår mening krävs för att kunna motivera en person att ändra inställning i fråga om frivilligt återvändande.

I detta sammanhang kan Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstatera att det i utredningen påpekas att tidsfristen för frivillig avresa går att förlänga. Vi anser dock att det saknas nödvändig analys kring i vilken utsträckning och på vilka grunder sådana förlängningar kan komma att bli aktuella. Det saknas även nödvändig analys avseende de eventuella konsekvenser sådana förlängningar av personers vistelse i avresecenter skulle få dels för den enskilde individen dels avseende kapacitet och kostnad kopplad till avresecentren och den berörda kommunen (exempelvis avseende frågor som skolgång för barn).

Utöver de ovan nämnda riskerna som visar med de föreslagna avresecentren utifrån ett rättssäkerhetsperspektiv ifråga om prövning av verkställighetshinder kan det konstateras att det även i utredningen lyfts vissa andra negativa konsekvenser med de föreslagna avresecentren. "Flytten till ett avresecenter kommer att innebära ett uppbrott från det sammanhang som personen har ingått i under sin tid i landet" och "barn i familj kommer att behöva bryta upp från det tidigare boendet och skolan och hänvisas till fortsatt skolgång i kommunen där avresecentret ligger" (s. 326 f.).

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar konstaterar att det här handlar om personer som befinner sig i en pressad och psykiskt stressande del av sitt liv; personer som står inför att återvända till det land som personen av en eller annan anledning tidigare känt sig tvungen att lämna. Vi anser, till skillnad från utredningen, att det sammanhang som personen har ingått i under sin tid i Sverige med allt vad det innebär i form av skolgång, arbete, vänner, kontakter med myndigheter och civilsamhälle borde vara där det många gånger redan finns ett uppbyggt förtroende mellan den enskilde och personer från bland annat myndighet och civilsamhälle. Vi menar att det generellt borde vara i det sammanhanget som de bästa förutsättningarna finns för att på ett effektivt sätt kunna arbeta med att motivera personer att frivilligt återvända.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar saknar nödvändig utredning och analys kring hur utredningen menar att arbetet på de obligatoriska avresecentren med att motivera individen till ett frivilligt återvändande de facto ska utformas – eller "intensifieras" som det uttrycks i utredningen (s. 325) – för att väga upp den i vår mening uppenbara svårigheten i att arbetet ska ske under en kort tidsperiod och utföras av personer som troligtvis i de flesta fall inte tidigare har träffat den enskilde individen.

I avsaknad av sådan nödvändig utredning och analys menar vi att de ovan nämnda negativa konsekvenserna med de föreslagna obligatoriska avresecentren för den enskilde individen väger klart tyngre än de högst tveksamma – och troligen små – positiva effekterna avresecentren skulle kunna få avseende ökat antal personer som frivilligt återvänder.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att de eventuella positiva effekterna med obligatoriska avresecenter avseende att underlätta bedömningen av förvarsfrågor ska vägas mot ovan nämnda negativa effekter i form av risker ur ett rättssäkerhetsperspektiv ifråga om prövning av verkställighet och den enskildes påtvingade uppbrott från det sammanhang den enskilde har ingått under sin tid i landet i form av skola, arbete, vänner etc. Därtill ska även läggas ovan nämnda positiva effekter som ett fortsatt sådant socialt sammanhang borde ha avseende arbetet med frivilligt återvändande. Då det i utredningen saknas nödvändig utredning och analys avseende de eventuella – och troligen endast marginella – positiva effekterna ifråga om att underlätta bedömningen av förvarsfrågor anser vi att det intresset inte kan anses väga tyngre än nämnda motstående intressen för den enskilde.

Vad gäller syftet att öka myndigheternas kontroll över var personer utan tillstånd vistas konstaterar Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar att det av utredningen framgår att Migrationsverket gjort bedömningen att en trolig effekt av förslaget med obligatoriska avresecenter är att de personer som i dagsläget avviker kommer att avvika i ett tidigare skede av processen. I utredningen hänvisas även till att regeringen i förarbetena till lagändringen år 2016 avseende rätten till bistånd påtalade att det inte kunde uteslutas att en del av de personer som förlorar rätten till bistånd i stället för att lämna landet lever kvar i Sverige och blir svårare för myndigheterna att nå (s. 329).

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar ser inte anledning att ifrågasätta den bedömning som Migrationsverket respektive regeringen gjort enligt ovan. Rådgivningsbyrån menar vidare att det troliga är att personer som i dagsläget återvänder frivilligt i stor utsträckning också redan har någon form av kontakt med myndigheterna. Vi kan inte se att det i utredningen särskilt motiveras vad som skulle vara syftet med ökad kontroll över just den gruppen. Givet detta och vad som ovan har nämnts avseende de troligen högst marginella effekterna på ökat frivilligt återvändande med tidigare indragen ersättning enligt LMA har vi svårt att se annat än att de föreslagna obligatoriska avresecentren – annat än på marginalen – snarast minskar myndigheternas kontroll över var, utifrån ett återvändandeperspektiv, relevanta personer utan tillstånd vistas.

Rådgivningsbyrån

FÖR ASYLSÖKANDE OCH FLYKTINGAR

Mot bakgrund av detta anser Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar att intresset av att skydda den enskilda individen mot de ovan nämnda negativa konsekvenserna med de föreslagna obligatoriska avresecentren väger klart tyngre än intresset av att eventuellt – och troligen endast marginellt – öka myndigheternas kontroll över var personer utan tillstånd vistas.

Utredningens alternativa förslag

Även om Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar anser att utredningens alternativa förslag inte innebär lika stora risker i rättssäkerhetshänseende anser vi att flera av de invändningar vi har redogjort för ovan, under delen som behandlar utredningens huvudförslag, har bäring även på utredningens alternativa förslag. Vi väljer därför att endast kort kommentera utredningens alternativa förslag och hänvisar i övrigt till relevanta delar i ovan redovisade synpunkter.

Vi välkomnar att det i utredningens alternativa förslag anges att stor vikt ska läggas vid asylprövningen och Migrationsverkets verksamhetsperspektiv. Vi anser dock att det är anmärkningsvärt att utredningen anser att “[d]etta perspektiv behöver ges större vikt i ett alternativt upplägg” (s. 456). Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar menar att detta perspektiv behöver ges lika stor vikt oavsett upplägg.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingars konstaterar att utredningens alternativa förslag, trots ovan nämnda uttalade fokus på asylprövning och verksamhetsperspektiv, är anmärkningsvärt kortfattat. Vi menar att det krävs mer utredning och analys i samtliga delar för att man ska kunna gå vidare med utredningens alternativa förslag.

Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar ställer sig även frågande till utredningens alternativa förslag i de delar som avser anvisning av asylsökande. Om Migrationsverket ska anvisa en kommun en asylsökande inom en vecka efter att denne sökt asyl men tas emot först efter att den berörde erhållit ett uppehållstillstånd bedömer Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, tyvärr, att anvisning, i viss utsträckning, kommer kunna ske för person som senare inte kommer att få ett uppehållstillstånd. Den anvisning som gjorts inom en vecka från det att den berörde sökt asyl kommer således leda till att kommunen reserverar en plats för den berörde som det senare, kanske till och med betydligt senare, visar sig inte behövs. Detta riskerar att få till konsekvens att antalet platser begränsas.

Vidare förstår inte Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar hur uppgiften i utredningens förslag om att de sökanden också i ett mottagandecenter ska vistas i 30 dagar går ihop med uppgiften om att en sökande kan komma att visas i mottagandecentret upp till mer än ett år.

Föredraget och upprättat av juristerna Fanny Lingqvist, Siri Sandin och Tomas Alvarsson.

Anders Sundquist

Chefsjurist